

2018-03-09

Enheten för idisslare och gris

*Till djurhållare i
vaccinationsområdet
vid Omberg*

Vaccination mot mjältbrand inom vaccinationsområdet vid Omberg säsongen 2018

Inledning

Under mars öppnar vaccinationscentralen för säsongen och årets mjältbrandsvaccinationer drar igång. Här kommer lite information om årets upplägg och annat som är viktigt att känna till.

Varför ska djuren vaccineras?

Det kan fortfarande finnas smitta kvar på markytan inom vaccinationsområdet i sådan omfattning att det skulle kunna orsaka nya fall av sjukdom hos ovaccinerade nötkreatur eller får som betar där. Därför har Jordbruksverket bestämt att nötkreatur och får ska vaccineras. Vaccinet ger djuren ett gott skydd tills dess att mängden smitta i omgivningen har minskat ännu mer. Mjältbrandssmitta på markytan avdödas relativt snabbt i jämförelse med hur länge smittan kan överleva under marken.

Hur stor är smittrisken inför säsongen 2018?

Risken inför betessäsongen 2018 bedöms vara något lägre än förra året, men fortfarande såpass hög att det är nödvändigt att vaccinera betesdjuren (nötkreatur och får) även i år. Sedan utbrottet 2016 pågår en förstärkt övervakning i området med ett ökat antal mjältbrandsundersökningar av såväl tama som vilda djur. Inga nya fall av mjältbrand har påvisats. Detta har myndigheterna tagit hänsyn till i riskbedömningen. Övriga riskfaktorer som väder och insektsförekomst kan vi inte förutse.

Vad gäller inför betessäsongen 2018?

Om du håller nötkreatur eller får inom vaccinationsområdet vid Omberg med omnejd omfattas du av krav på vaccination enligt *Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:22) om vaccination mot mjältbrand*. Föreskrifterna uppdaterades i januari i år, men vaccinations-strategin är densamma som tillämpades förra säsongen.

Du som håller häst eller get inom området berörs också av föreskrifterna, men för dig är det frivilligt att vaccinera.

Sammanfattning

- Krav om obligatorisk vaccination gäller alla nötkreatur och får som hålls utomhus inom vaccinationsområdet hela eller delar av perioden 1 maj till och med 30 september.
- Det finns specifika undantag för
 - djur vars enda utevistelse är i hyddsystem eller rastgård i anslutning till stallarna,
 - dikalvar och diande lamm som inte är tillräckligt gamla för att kunna vaccineras på stall före betesläpp¹, samt
 - dikalvar och diande lamm som flyttas bort från vaccinationsområdet innan de uppnått sex månaders ålder.
- För häst och get ges samma möjligheter till frivillig vaccination som tidigare.
- För dikalvar och lamm ges också möjlighet till frivillig vaccination så att man kan låta vaccinera även yngre dikalvar och lamm när de uppnått tillräcklig ålder senare på säsongen.

Även om kalvar och lamm löper mindre risk att drabbas än vuxna djur är de inte fullständigt skyddade. Därför finns denna möjlighet till frivillig tilläggsvaccination. Tilläggsvaccinationen är mest angelägen för de äldre kalvarna och lammen, det vill säga de som blir sex månader eller mer under betesperioden.

Hur går den obligatoriska vaccinationen till?

Du som har djur (nötkreatur eller får) som vaccinerades mot mjältbrand förra året har förmodligen redan blivit uppringd av personalen på vaccinationscentralen. Du som har blivit uppringd kommer att bli erbjuden en tid för vaccination. Vi försöker att i så hög grad som möjligt uppfylla dina önskemål om tid.

Du som har djur som omfattas av krav på vaccination i år men som inte har varit i kontakt med personalen på vaccinationscentralen ska själv kontakta dem så snart som möjligt. Vaccinationscentralen når du via ansvarig veterinär Suzanne Jernberg, telefon 010-122 98 04.

Om du har behov av att vaccinera till exempel inköpta djur efter vecka 17, då vaccinationscentralen har stängt för säsongen, så måste du själv ta kontakt med en veterinär i god tid. Gör på samma sätt som vid frivillig vaccination.

¹ Kalvar och lamm kan vaccineras från två månaders ålder (gäller djur vars moder *inte* är vaccinerade mot mjältbrand), respektive tre månaders ålder (gäller djur vars moder sedan tidigare *är* vaccinerade mot mjältbrand).

Hur går den frivilliga vaccinationen till?

Du som vill boka tid för frivillig vaccination av häst eller get, eller tilläggsvaccination av kalvar och lamm lite längre fram på säsongen kan med fördel anmäla det till vaccinationscentralen redan nu. Ju tidigare du anmäler desto lättare blir det att uppfylla dina önskemål om tid.

Efter vecka 17 har vaccinationscentralen stängt för säsongen. Då vänder du dig till Distriktsveterinärerna i Väderstad, telefon 010-122 90 30, eller till din privata veterinär. Om efterfrågan på tilläggsvaccination blir stor är det möjligt att vaccinationscentralen kan hålla öppet en begränsad tid under sommaren också, men det är ännu inte bestämt.

Observera att du måste boka din vaccination i god tid - absolut senast två veckor i förväg. Annars hinner veterinären inte förbereda och få hem vaccinet i tid.

Om du ångrar dig så boka av ditt besök så snart som möjligt så behöver inte vaccinet gå till spillo.

Hur ska jag journalföra vaccinationerna?

När det gäller djurslagen nötkreatur, får och get ska du som djurhållare journalföra vaccinationen mot mjältbrand på individnivå i din stalljournal.

Hästars vaccination mot mjältbrand ska registreras i deras hästpass.

Vem betalar?

Kostnader för vaccin, vaccinerande personal och personalens resa betalas direkt av Jordbruksverket.

Vid vaccination av nötkreatur och får kan du som djurhållare få ersättning för det egna arbetet i samband med vaccinationen. För att få ersättning måste du ansöka om det inom sex månader från det att kostnaden uppstod det vill säga när vaccinationen påbörjades. Blanketten *Ansökan - ersättning enligt epizootilagen (E10.17)* kan du ladda ned från Jordbruksverkets webbplats. Skicka din ansökan till Jordbruksverket, Fiskerienheten – funktionen för djursmittoersättningar, 551 82 Jönköping.

Det finns också möjlighet att ansöka om ersättning enligt epizootilagen om djur avlivas eller dör till följd av biverkning av vaccinationen. För häst och get är ersättningsnivåerna dock begränsade, vilket framgår av *Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:22) om vaccination mot mjältbrand*.

Övriga upplysningar

Karenstider för vaccinet är

- Slakt 42 dygn (samtliga djurslag)
- Mjölk 0 dygn för nötkreatur, 11 dygn för får och get

Har du frågor?

Om du har frågor om den obligatoriska vaccinationen ska du i första hand kontakta veterinär Suzanne Jernberg, vaccinationscentralen, på telefon 010-122 98 04.

Om du har frågor om frivillig vaccination/tilläggsvaccination kan du kontakta smittskyddshandläggarna på Jordbruksverket, enheten för idisslare och gris:

Maria Lundh, telefon 036-15 62 91, e-post maria.lundh@jordbruksverket.se eller

Gerd Eklund, telefon 036-15 60 34, e-post Gerd.Eklund@jordbruksverket.se

Du kan också söka en kollega på enheten via Jordbruksverkets växel 036-15 50 00 eller via vår gemensamma e-postlåda smittskydd.idisslaregris@jordbruksverket.se

Om du har frågor om ersättning enligt epizootilagen kontaktar du Jordbruksverket, Fiskerienheten – funktionen för djursmittoersättningar, via Jordbruksverkets växel 036-15 50 00.